

پرخه په ترخه

د شعر مجموعه

سعدالدين شپون

۱۳۶۹

Ketabton.com

پرخه په ترخه

«د شعر مجموعه»

سعدالدين شپون

۱۳۶۹

دوفا مشر:

پروفیسر عبدالرسول امین

دکتاب نوم: پرخه په ترخه

شاعر: سعدالدین شپون

خپرونکی: د آزاد افغانستان د لیکوالو ټولنه (وفا)

د چاپ کال: ۱۳۶۹ ش (عقرب)، ۱۹۹۰ع (نوامبر)

د چاپ ځای:

خطاط: نورالدین هنریار

تیراژ: زرد ټوکه

گڼه: ۵۲

اهداء

ڊاڪٽر محب الله نڪتہ تہ چچ مريني
يجازہ او "خالص، نيمہ خواڪرو.

فهرست

مخ	شماره	عنوان	مخ	شماره	عنوان
۳۲	۱۱	- ماشومتوب	۵	۱	- سریزه
۳۵	۱۲	- شیطان	۹	۲	- لوبه
۳۸	۱۳	- دوطن له ورد بخویره خواله	۱۰	۳	- زه د شپې له تاریکی سره...
۴۳	۱۴	- دروسی عسکرو د تلووړخ	۱۳	۴	- د افغانانو غبرو سانونه
۴۵	۱۵	- د مجاهدینو وفایار	۱۶	۵	- د هجرت لومړۍ هفته
۴۸	۱۶	- د کوکچې د سیند پر غاړه	۲۰	۶	- د زمانې پېر
۵۱	۱۷	- د گاونډي ته	۲۲	۷	- جنګ او تنګ
۵۴	۱۸	- د خوشحال په لاره	۲۴	۸	- د رقد مه هېرئ
۵۸	۱۹	- د پنجری پرانګ	۲۸	۹	- د پېرې چیلنج
۶۰	۲۰	- سیند ته	۳۰	۱۰	- د هجرت شپږم کال

مخ	شماره	عنوان	مخ	شماره	عنوان
۸۴	۳۲-	دمجروح یاد	۶۲	۲۱-	دناهدید شهادت پیکالیزه
۸۵	۳۳-	هنرولی شاعرته	۶۴	۲۲-	داحمدشاه بابا په یاد
۸۸	۳۴-	له قلم سره خواله	۶۶	۲۳-	دآزادی تلوسه
۹۱	۳۵-	پردیتوب	۶۸	۲۴-	خپلې ژبې ته
۹۳	۳۶-	عبدالحق هایون مجاهدته	۷۰	۲۵-	ویر
۹۵	۳۷-	جفا	۷۳	۲۶-	دیبری دستندو...
۹۷	۳۸-	دمور یاد	۷۵	۲۷-	وښیه
۱۰۱	۳۹-	دمهاجر خوب	۷۷	۲۸-	خپلواکي
۱۰۴	۴۰-	نرانیه	۷۹	۲۹-	زلحجوبیا
۱۰۶	۴۱-	له خپل خان سره زلرونیا	۸۰	۳۰-	دبدخشان مهاجر
		پای	۸۲	۳۱-	دشپې تنهایی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سریزه

قسمت راته په تهنده بل خه لیکلی وو، که نه ماد لیکوالی په
اول سر کې دځانه سره پخه کړې وه چې په پښتو ادب کې به د یې
داسې پانې د اړولو تکل کوم چې په هغې کې د ژبې او شروند تر مینځ
اعتدال موجود وي. مانا داسې هرڅه یوحد ولري چې درلېستونی
تجربې سره سمې وځوري.

ماوې د پښتون شاعر تل روانې اوښکی به و چې کرمه او وږ
وبه وایمه چې بار دیگر خپل درد په کراره کاله او دیتیمانوکاڼي مه کوه
چې په اېله شي پرنگ په ژبا وي. ماوې همزولو لیکوالوته به ننوتی
کوم چې زیاتی دې دغره دخوکو، دکودر، دښاپېری و زمه پي مختوب
نه ایدو یال نه جوړوي، بلکه خامخ او پي رنگینو عینکو دې ژوند
ته سترگې وغروي. ماوې... ماوې....

خود سردار داؤد دکودتا او وروسته بیا دکمونستانوله تاراک سره
 زما او د وطني مطبوعاتیا نورابطه مسسته شوه او زما ارمان
 نیمګړی پاتې شو: یوه لسيزه پس دغه دی خپلې هاغه نیمګړې
 سندري ته دوام ورکوم، مګر دغولسو کړاوونو کولوکه زموږ د
 فرهنگ او کلتور کور و سوخو د بولونډي پاخه کړل او زما —
 پېش بيني يې رښتیا کړه. که زموږ فرهنگيا ليو شړوند ته ښځ کتلی
 شوی او کلشه يې نه ترې جوړولی هېڅکله به يې د شعر ملوښي
 د شعاريه لوري نه وی خوشی کړي او دکښته طبقې، لورې طبقې،
 خوار، بزګر، ارتجاع او انقلاب په اصطلاحاتو به نه بسيا کېدای.
 د نواب صاحب مېښې به زموږ دغوي کودتا نه جوړولی او خوار
 ګوچر به زموږ د ادب خلاند اتل نه وای ګرځېدلی. له بده مرغه
 د مقاومت د تېرولسو کالو ادبیا تونزیا ته برخه لاهم په شعار
 ولاړه ده. فقط دکوتوپه شمار کيسې او شعرونه دی چې دافغاني
 مقاومت سرلښتونی عکاسي کوي، اوس چې دهرکلي او جبهې د -
 شهیدانو شمېر، دغرونو او ډاګونو لارې ګودرې، دجاهدینو دپلو
 خپل مينځی اړیکي، دمهاجر وکمپونه، شمېر او اجتماعي ادواني ټولې
 په احصایې، فلمونو او اسنادوکې موجودې دي، بيا هم ليکوال
 په تصوري او خیالي سمبولونو غبرېږي او يوڅو محدودې طرحې
 لري. د دلاور خان د واده دريمه ورځ وه، جنګ ته لاړ، شهید شو
 او کونډې يې په یاد ژړل. په دري او پښتو دواړوکې هدا کلشه يې

عنعنہ روانہ ده، سري ته نا اميندى و دربري چي په لسها و ناولونه، دراي سفرناچي خارجيانو په همدغولسو کلوکې د افغانانو د ژوند په باب ليکلی اوله حینونه يې فلمونه ډک شوي چي په لکها و کسان يې لولي اوگوري يې، مگر حتی يو داسې ناول، داسې ډرامه، داسې شعري مجموعه افغانانونه دی ليکلی چي لوړه ادبي حلا دی ولري. هماغه سياسي شعارونه دي، هماغه خیالی عدد وې طرحې دي، هماغه زور مطرب خانه خراب دی چي د ساز په حای کانسکې کوي.

زما د نظمونو مجموعه هم زما د نورو یاد بستونوسره په کابل کې باد يووړه، يوڅه مې چي په یاد وو، هغه مې دلته را اخستي او پاتې مې څه په پېښور کښې او نور په ډنمارک او امریکې کې وليکل. زما هر نظم زما په خپلې تجربې بنا دي او حتی «خوب وڼم عالمه» هم زما رينستياني خوب دی چي اوس يې هم لږ تر لږه په میاشت کې يو ځل وڼم. زما هر نظم په حقيقت کې يو تصوير دی او دومره نريات احساسات او زما خپلې انگېرني په کې نشته. مگر زما انگېرني د موضوع په انتخاب کې دي. هر هغه صحنه چي راته مهمه ښکاره شوې، چي يولوی معنوی ارزښت مې په کې نغښتی ليدلی، هماغه مې تصوير کړې ده، په دې اميد چي پرېږده چي پخپله د نظم څېره زما نړۍ ليد، زما غم او ښادی او زما د نيا ترسيم کړي.

اميد دى چي زلمي شاعران هم همدا عنونه وروزي اوهدا
سبک په پښتو ادب کې رواج شي .

سعد الدين شپون

۱۹۹۰ - اپريل

پېښور

لوبه

توکه یې ونه گنې د ژوند او مرگي لوبه ده
بله لاره نه لرو یا مرگ دی یا موسوبه ده

یا به شین خالو د سره بنامار له دارو بیچ کرمه
یا چې په سرو وینو دانړی - ټوله خړوبه ده
ویرجینیا ۱۹۸۵

زہ دشیپی لہ تاریکی سرہ اشنا یم

زہ دشیپی لہ تاریکی سرہ اشنا یم
زہ دتوری ترویجی سکھی ورو یم
ما دسولی پہ سندرو للونه کری
زہ دجنگ تراپی بولہ سور اور یم

مادخپل وطن شينكى اسمان ليدلى
چې د زانو په كې جوړ و و امپلونه
اوس د برگو الوت كوله منځكولو
ترى تويپري په خروار خروار بېونده

ماليدلي دي تې دوشپېته تانگونه
په كچاړ چې پې ټول غراو كمر بنوري
چې په كلي راشپوه شي ميندى رپردي
ماشومان زبون وهلي ورته كوي

ماليدلي دي الوتې جو ماتونه
ما بنكل كړى د قرآن سپېڅلى پانې
ما ټول كړي دي دور و پرې اندامونه
ما په مياشتو كوزاره كړه په ممانې

زه د هومستو بانده و شروندى شاهديم
اتهنوبې چې ځكې لـ رنرولې
اوس د تشوكنده والو كچكول په غاړه
صورت سوى، جومات ما، كروي شلېدلې

چي حيا لڪه غوتی پلو کي نغینتی
مالیدلی دی هغه درنی بیبیانی
اوس پی کوم دیو بی خیم پی تمه
لالهاندی، سرگردانی، لبونیانی

نو،

زه دشیپی له تاریکی سره آشنا یم
زه دتورپی ترو بزمی سکئی و دوریم
ما دسول پی سندرو لرونه کری
زه دجنک سترانی بولمه سور اوریم

۱۹۸۲ع

د نمارک

دارد و ژبې شاعرهارو الرشيد د شعر شپاره

د افغانانو غږ، روسانو ته

راشه چې داغرونه دې دهر قدم او خار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غږې ستارگان ته ناست يو
موږ به بڼه پوهېږو چې سرونه دې په کار دي

راشه چي مورهم همدې شېبې ته دېرکتلي دي
تا په دې وطن کې دېرې وينې بهولې دي
دلته به دېټول جهان ميرانه خپل سيال وگورې
دلته مورهمونه اولوظونه از مېيلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښوتل کوي
ستا مېرانه داده چې د زهر وړکول کوي
تاسو کې خوداسې کوم باتور هرگوره نه وينم
(چې)

کانه دې په لاس کې وي په تانک باندي رغل کوي

ته که زما سرغوارې زما هم پرې رضا ده
دومره به دي پوه کوم چې چې سرکې څه سودا ده
دا چې برېر وایم دا په دې چې چې سر لور دي
ټوله روسیه که تېرې دا وکړې هم وړيا ده

دا سرغوشېدای شي خونېده ته تېتېدای نه شي
دا سرد هغه دي چې په توپو تم کېدای نه شي
نرمونه دکولبوله رلی نه ستړې نه سوچي
نرمون عمر ونه لند دي يوه ورځ او بېدېدای نه شي

راشه چي ليمه چي آخري نندارې وويني
سترکې چي يوځلي ستادوينودارې وويني
ستادغريبې، مساپرې سلکې چي واورمه
ستادنامردې، ناماردې کوکارې وويني

دا بڼکلی وطن دد نېمنانو هنر پېژني
توره چي سر پېژني، گولۍ چي تېس پېژني
دې بڼکلو دروکې چي پردي ته ژوند حرام دي
بوټې چي سپر پېژني او کابو سسنگر پېژني

نو،

راشه په تلوار چي دخلاصون لارې تړلې دي
دې تېري وطن تل د پردو وني چي پېلې دي

دهجرت لومر هفتہ

د تا کال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یو زه پنځه بچیان

یو شلېدلی کتکې په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې دیوان

په دېوال نړۍ او په کوز را به پري
اوري شرکنده دبام په سرباران

دخادرلاندي چې لور غېږکې ويده ده
چې ساړه شي نسلوي راپورې هان

خدای خبردی دهنې مرغۍ له حاله
چې صياد يې درې ورې کرله حاله

زه به هم کله منگولې راپيدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم دناز پالنگ حرام کړم
خير که اوس په مېرټون باندي خملم

اوس چې وينې چې په خاورو گنل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمارسه ياري کره خکه خوار شوم
که نه خدای په خپله حاله کې ساتلم

» په چوڼي يونېنماره د پرزورور دى
هېڅ علاج يې نه راځي صاحب كماله «

زېږې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سروسټرگري بهېږي لعنتونه

له دنيا چاپېره كوارې وارې پروت دى
اچوي په بنيادم باندې روبيونه

دا ښامار له آموپورې غاړې اوسي
نه پاروېږي اثر كاندې نه د مونه

په ناوې خوله دغم سندرې وايي
په بېوزي يې لكې وهي اورونه

په هرځاى كې چې دده خېره ښكاره شي
پرې بهېږي دسرو وينولوى رودونه

نه دخداى په محكمه شو ك ترې بچ كېداى شي
نه مرغه ترې الوتې شي پاس هواله

یه دلویو غرو کور بته کیسه وارو
دبی کوره مساپروشنو توتیانو

دکابل خوبه مپوه مچا پهنرو نه ده
په ناولو نابللو شو ورویانو

دسالنگ سرپا اوبه مچا نه لور پری
دما سکو په کرغپرنو تپوسانو

دمارغه به په مارغانو جرکه کپری
زه راغلی یم جرگې ته دمارغانو

هول راخی چچا په وروکانو بیولو
دانبامار نه ایسار پری په شوکانو

دبی وزلو توتکیو تکیه خدای ته
چچا جنک دی له مردارو کجیرانو

یابه داخونی بنامار په کانو پت کرو یابه وزانه کړود درستی نری حاله

۱۹۸۰/۱/۱ پېښور

---

۱۱. تر میهم حجارة من یحیی - مبارک آیت ته اشاره ده.

دزماني پپر

يووخت دسولې وي
يووخت دمستې خندا
بل وخت دجنک شي
بل وخت دنک شي

کله دکلو محشر   سخ د بورا وي
کله دشمو شغلې   وار د پتنک شي

چې درنه درومي اشنا   دشپېلى نول وي
چې د تاخواله درحي   درباب ترنگ شي

چې زړه خوږېږي سترگې   شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترگې   پيالې د بنک شي

يوې زخمي مرغی ته
کله زړه و خوږېږي
کله د مرگ چپاو ته
سخت لکه سنگ شي

۱۹۸۱

پېښور

جنگ او ننگ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سورد بورا نه وي
هغه ژوندون دې دمرگ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تاسو نه وي

د وطن بنگلو بنگلون، لیانو
نن مودر شل ته د بنمن راغلی
زموږ د خونینو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړې دغه ناولی

یو پلوسوله ده، غلامی ده
بل پلوجنگ دی، ورسره ننګ دی
پام کره د سولې چې نوم وانه خلی
په موږ راغلی آیت د جنگ دی

۱۹۸۲

ډنمارک

در قدمه هېروى!

دانظم په ۱۹۶۳ع کې ليکل شوى و. هغه وخت کونستان
په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط وو. کله چې دانظم په «سهو»
کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلېمان لايق تبصره دا وه:
«له دغه نظم نه داسې انگېرل کېږي چې کوندى شوروى اتحاد به
دنورو هېوادو د خاورې لاندې کولو ته اېښي وي .
حال دا چې د امريکا پر خلاف، شوروى اتحاد تر اوسه د چاپو
لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې»
درقد د پنج (آمو) په سيند کې پروت يو ټاپوډى او
دا آزاد شعر هاغلته دستخود ځنگله په مينځ کې ليکل شوى دى.

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما دا خبره مه هېرئ
چې هلته لرې د سيند ونوغېرې كې
يو تور خنكل دى داغرنوونو
هغه خنكل داغانا نومال دى
چې يې اوبه درنه رالاندې نه كړي

د « پنج اوبو كې لاهوشوى خنكل
ما يې خونكارې ژمې وليدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرى بسا مازره پېژنم

لامازديگر وي چې په خلكو شپه شي
شپانه په بېره رچې كورته بيا يې
هر شو ك له كينو خنكلو لار چپوي
دا شين خنكل په خنا ورو سپاري

د تورې شپې كېر دى چې وغورېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنگان ورو ورو په ساحل ورختري
زمرې راوچي د خنكله له تيارو

د سور لنډيو آوازونه راځي
خوسپي له ويريې حواب نه وركوي
توره تياره كې دهر بوټي له شا
دخا ورسټرگي رهنې حُلپري

له هرې وني نه شپبه په شپبه
دكونك وپرجنه سانده غوږ ته راشي
له هرې خزانه خونړي سيندونه
لكه بار شوي اوبنان وپرېږي

ما هندوكش په سر مزلونه كړي
شپې مې په بنځو كې خوبونه كړي
خود درقد فضاخه بل شاني ده
زه يې په خان باندي شكمن غوندي كړم

لكه اشناچي زه هېر كړي يه
يو له نظره غور حېدلي تاپو
دحوادثو په منگولو كې كير
له وطنوالونه په خنك پاتي دي

زما په قبر په غاټول شين وي
خوزما داخبره مه هېر وي
چې هلته ليرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور ځنګل دی داغزنو ونو
هغه ځنګل د افغانانو مال دی
زما د قبر په غاټول موسم
چې يې او به درنه رالاندې نه کړي

۱۹۶۳

د درقد تاپو - تخار

د پېړۍ چلنج

بیا وشول په مور باندې غبرونه د پېړۍ
بیا زلمو راواخیستل توپک او گردنۍ

بیا نجونی د لور و غرونو خوکی خوکی خاری
بیا کوز راوړې په لمن لمن بېرله

بیا بنامار راغلی له بدری نه چار چاپر دی
بیا ورته په غشی ملوک خان را کابری ژی

بیا د بنمن راغلی په دې مسته مسته خاوره
بیا په ساز لوشولې حلالې دمورپی

اوری له آسمانه دلعت د غضب اور
مخکه راخوتېږي لکه سوزنده تبی

نن به دتش لاسواود تانک مقابله وي
کور و به چې دا خاوره زمونږ ده که پروی

۱۹۸۱

پېښور

د هجرت شپږم کال

سترگو ته دخيال چې د وطن ښکلې خپره راشي
وترتمه سل خلی که اوبنکې په ستنه راشي

داماشوم زړې که سل دشکومانې جوړې کړي
هولې وژېږي چې دغم یوه چپه راشي

شپر کاله په خوب کې او په وینښه په وطن کې يم
ورځ بيا گذران وشي، بچاره شمه چې شپه راشي

شپه توره بلاده، شپه خپسه توره دوره ده
غم راشي، کړ او راشي، سودا راشي، غوسه راشي

شپه دې دريو، نامراديو، اسوېلو مور ده
کت راته تنور شي له برستني سره لمبه راشي

۱۹۸۵

ويرجينيا

ماشومتوب

زه هم يو وختی ماشوم وم   بېر سر کنډاس غاښونډه
سره غومبوري چاودې تلې   مات نوکان خيږن لاسونه

هره خانگه زما تال و
په هر باغ کې زما مال و

په باغو به ~~سکر~~ حېدمه
چې آلو به سره بخن شول

تور اینخړ شو پېژندلی
له ویا لوشو تېرولی

ما په تورې ترورې کې
ما په پتو سترگو خان خپل

یوه پښه یې وه د خښتو
نه پرې حای و د بالښتو

یو وړوکی کې چې حای و
لنگه نه، بازو یې کوږو

ټول وجود اغزو خیرلی
سر په تیره لکېدلی

شپې به پرې تم په حای کې
مخ په خانگه شوک شوکړې

نه به خان نه به جهان و
نه به محکه نه آسمان و

پرې ټول ویده کېدل وو
نه به درد دستومانی و

بڼه نیا بڼایسته خونه
پرې دېرو بالښتونه

اوس سپېڅلی منږته ^{ست} نا یم
خوا کې نرم پاک بستر دی

نیه شپه ده لا تېرېږي
زما سترگې نه پتېږي

اوس چې دغه کرښې لیکم
کاوڼدي ټوله ویده دي

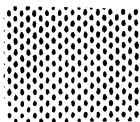
ای شلېدلی کت ککيه نوربه شه په کې حایري
کاونډوي ټوله ويده دي (او زما سترکې نه پتې پري

ای شلېدلی کت ککيه

ای شلېدلی کت ککيه

۱۹۷۰

کابل

شیطان

شوڪُ يي دغه شوڪُ يي چي مي هره شپه خاري
پر پرده نور مي پر پرده ، ما غريب مه خورو
سديوري خومي نه يي ، زه په دغه بنه نه يم
مه راپسي گرځه نوره خپله ليار كوه

شپه ستري ستومانه دکتکي دپاسه پرېڅوم
خوب چې په شپېوشېبوله ځانه هېروي
ښه چې خوږ ويده شم ستا ویر ژلې څېره وینم
بس دغه لیدن دی په ماشپه سبا کوي

چاته ویلی نه شم چې یوسیوری راپسې دی
ته مې هم ټوکې هم مې گناه ته لمسوي
داما شوم زړکي مې له کوهل نه راوباسي
تش جام ورته ښي او یوزنگ یې کرنگوي

زه هره مسره لکه ابداره توره کانم
ته پرې د مظلوموسینه گي-څېرې کوي
زه ورته ښایسته پښتې گند په مری دک کرم
ته یې دلذت له پاره بېرته ورشلوې

شپه چې ښه پنځه شي، تاریکي شي، چوپایي شي
هار د آرزوکانو په قلم باندې پېم
زړه وايي شپنه هغه غمونه دي اوس نه شته
لیرې چېرته غږ شي چې شپونکيه پام کره یم

اوس هم کله وایم چي وړوکی وای ژینکی وای
لاس په بنیره را کابم اوس وړپس دوم
جگ شم دپواله ته په هینداره کي حان کورم
حان نه وینم تاوینم هینداره ما توم

دوطن له وریخوسره خواله

یه وریخو وریخو دوطن وریخو
لبرخه ستې شې زه هم درخېږم
مانه حای راگری په پسته غېږ کې
یوسور خاتولیم سبا شپه رېږم

یہ وریجُو وریجُو لب پہ کرار حُسی
زہ درتہ گورم زہ مَی ویل پری
کوزہ دیرہ دہ زہ پہ کی ناست یم
دسرو بر ووسان دی غبر پری

یہ وریجُو وریجُو دل تہ دوزخ دی
راکوزہ نہ شہی تا بہ ایری کری
ژوندی وگری چی سر راجک کری
دویم قدم بی پہ ہدی کری

یہ وریجُو وریجُو دوطن وریجُو
د تالہ مستی بر پینا نہ حار شم
یوہ لبہ بہ راپوری نہ کری؟
چی یا ایرہ شم یا سور انکار شم

یہ وریجُو وریجُو دا خلک کورہ
دا پہ نس و بی دا پہ زہ سوری
داد رتلو داد ویش تلو
زگیروی خواوری کہ نورخہ نہ وی؟

ما در اوچت کړه له دغې غځې
دلورونو غرونو خو کو د پاسه
زه یو خاتولیم په ملامات شوی
دیوې با که مالیار له لاسه

تا وروې د ژوند اوبه وچې
موزه داوینکو سېلاو ترې جوړ کړ
تازرغونه کړل د نېټې لاینونه
یو خو خون کارو ارمان پرې موړ کړ

زه به هم کله وزر پیدا کړم
ما ټې به زه هم دا هتکړی کړم
بیا به نو تاته پورته درخېژم
تا به دریاب کړم خان به بېرې کړم

بیا به نو دواړه سره روان یو
د دې نیکرې دنیا د پاسه
سره به وکړوسره به وایو
چې خه زمونه کېږي له لاسه

موز به په گل سو پر خې خورې کړو
خوپه اغزیو به ژوند حرام وي
کلان به پایي اغزی به سر پشړي
د دوی برچی به د دوی په حان وي

موز به د دښتي خاتول بیا سور کړو
خوپه زرگی کې بې تور داغ نه وي
موز به باغونه بیا زرغونه کړو
خوپه باغو کې به تور کاغ نه وي

بیا را کوزېږم د محکې سر ته
دا خپل تاتوبی د هر راته کړان دی
خوک چې له محکې نه تېښته وکړي
هغه وکړي د هر سرگردان دی

محکه د مینې پاکه نرانکو ده
ژوندون په محکه یولوی نعمت دی
محکه کې ژوند دی ، محکه کې خلک
ژوندون تر هر بل نعمت او چت دی

انسان شهکار دی خوچی ژوندي وي
په اسمانو کې انسانان نه شته
انسانان خپلو محکوکې پايي
د وطن خوندي ته هېڅ پايان نه شته

۱۹۷۵

کابل

دروسي عسکرو دوتلووړخ

ای دنړۍ خلکونن تاریخ بیا لیکل کړي
دوه سترکې خلور کړي، داوړخ بیا نه لیدل کړي
دې شاهکار ته حیرشی داپه هر ساکې نشته
خو قرونو ته پېر شي خود انور بیا وچلېږي
نن د آزادۍ مشال یاغي یاغي منغلي کړي
نن په خرڅا دري افغان ټول جهان نازېږي
نن میرویس وباسي دلېنن حنی کوکا رې

هر زور ته قالب شته هر فرعون ته يوموي

حق د زور قالب دی د جادو ايمان دوا

څنگه چې لوی درمن ته وروکې سپرغې بسده

هسې سره بسا مارتې خړه کې افغان پيدا

مه ستا يه دسترو قد تونو توره ما ته

نه سوځي د حق سترگې له تالندې برينينا

حق په دنکو غرونو خپرو لي خپلې لارې

ته په موبن نالوستو شرمې پوشوغولېدلي وي

ته زموږ خواري اوسادگي دېر تېر لستلي وي

تازموږ په لاس کې يوم ليد، توږدې نه ليد

سپوړوي د غورو په تانک کې نوره غفلېدلي وي

ستاد ايماندارولو خپلواکوسره سر نه و

ته په سوله ييزو منطوما نوبنده غښتلي وي

چانه وي خپرې ستا ظالم ژمې خون کارې

ويس جينيا

ع ۱۹۸۹

د مجاهد پي و فایار

ستاد سترگوشو بلې راغلي
د زړه كلي وړاندي وي
کږې وروچې نړۍ ملا دې
پښتانه روسانو ي

که هر خو در نه پناه شام
دخیل زره ستر و اخفا کرم
ستا ظالمی غن چي راشي
سبه غر رو بنانوي

يو ورک نومی کلیوال وم
یوتش لاسی جا هد وم
اوس می نوم په درست جهان کي
عاشقان کوردانوي

زما دزره په توره بوره
ستا برگی کړي گوزار ونه
که همت راته ستینگر شي
دزره کار اسانوي

په رگ رگ کي چي کړي
تا ظالمی پت ماینونه
سربه داسې سترگی را کړي
چي پت ماین عیانوي

ستا دحسن باچا يي مہي
ہول وجود کنڊو کپر کر
زړو مہي هسې سلطان غولر يي
چې بي بيا ودانوي

ويرجينيا

۱۹۸۷

دکوچی د سیند په غاړه

نسیم د سیند په غاړه جوړې کړې نازکې چې
لکه اشنا چې کله واغوندي نیل رنگه جاې
بیا یې له ملا نه تر لمبې پورې کوت کوت کړي
تر زنگانه یې راخوړه کړي بیا یې ونغاړي
زه ورته جگ په کاره ناستیم او موجهونه کوم
اوتاته وایم داسې دامیدونو ربه !
زه خبر نه ومه چې ماته دې جنت لاکړي

زکونہ خولہ کی زہ کی شور ہرہ ذرہ انقلاب
پہ رنگ رنجی پہ خوند خوبی پہ روح زماہیندازہ
نہ پہ سرپل نہ پہ پسو بند نہ یوہ لو پشت نیمگری
زہ پہ دجی خفاستہ او توپو کی داستانونہ کورم
اوتاتہ وایم داسرو دامید و نور بہ
زہ خبر نہ و مدھی ماتہ دجی جنت راگری

یوہ آرزو و چھی بہ تل راسرہ ملہ غوندہ
تہ ، مجھولہ ، چھی احساس شوہ ، بیان بہ نہ شوہ
اوس چھی کوچکہ ہفہ زما دزہ پردی راسپی
کلہ ششیزی کلہ تول خان پہ سنکر و وہی
زہ یی داوینکو د پردی شاتہ اکتونہ کورم
اوتاتہ وایم داسرو دامید و نور بہ
زہ خبر نہ و مدھی ماتہ دجی جنت راگری

د بتوسیل و رباندی تہیت تہیت پروازونہ کوی
لکہ چھی جنت خان برابر کوی دناستی لہ پارہ
خوتکنی شی بہر تہ جگی شی شینکی آسمان تہ
داسی شرنکبری لکہ ناوی چھی پاوی شرنکوی

زه ښه د لمر لاندې رنگين رنگين فزونه گورم
او تاته وایم داسرې دامیدونو ربه
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړې

چرته د زړه له کوم یو کوټ نه چې لمسون راځي
چې: هه اشپونکیده! له دې کارې خان لاهوسیند
بیا چې لاهوشې لامبومه وهه کرار پرېوځه
یوه قطره شه غاړه ورکړه له همزولو سره
زه وایم زړه ته صبر وکړه زه خوبونه کورم
او تاته وایم داسرې دامیدونو ربه!
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړې

د بدخشان د سرو لعلونو دروگه هرځای خپره
خو چا قلم قدرې کوکچې باندې ونه چلاوه
د کوکچې یو څاڅکی اوبه به په لالو ورنه کړم
لالونه کاڼی دي پراته، کوکچه په منځ بهېږي
زه یې د هر څاڅکي په منځ کې جها نونه گورم
او تاته وایم داسرې دامیدونو ربه!
زه خبر نه ومه چې ما ته دې جنت را کړې

۱۳۵۲ فیض آباد - بدخشان

کاوندي ته

مه وهه داخواره بنجده مه وهه
بې له تانه بله اسره نه لري
تا ته بې له نورو نه پناه دروړه
بې دتاله غېږې وايه څه لري

داله اوسکو دکي سترکي وچ کړه
بس دی چي پلرودی ژړولې دی
نور نو داویرجنه صحنه و نفاړه
دېر عمر تاریخ او خدای و هلي دی

خلک په کړاو کړاوسپوښی ته حی
ته دکور سپوښی په تندر ونیسي
نورې لاس تر غاړې مخ په هسکه وړي
ته د کور خپوله سر و نیسي

بنځه چي په کورکې ژړي وینم
دالویه دنیا را باندي تنگه شي
داد قضا عسر او دا زور فکر
کاشکی چي په ټولو باندي پنځه شي

چاویل چي حق د زور وړدی
دابه د پښتون له خولې وتلې وي
دوی کي چي کمزوری وي نو ودي مری
چاس و چي زوروي نو بناغلی وي

داد خنکلی بنیادمانه و دود
موزه پښتنو پوره ساتلی دی
دغه به نوم د پښتونوالي وی
حکه موشهرت هره خواتلی دی

داینکلی موجود چې تاته کور کوی
دا ستا اندیوال دی، ستامری نه دی
تل پی خولگکی په ژړا ولانه وی
داموجود خوستا دلوبوشی نه دی

جگړه پو الوونو کې دې بنده کره
بیادې سپین کفن ورباندې خپور کره
ژلنده ژوندی دې هدیرې ته کره
بیا دې نوم ددې هدیرې کور کره

ته که په ایوب باندې میوند کېتې
پام کره چې ملاله په سنگر کې وې
نور نور سنگرونه به لا وکتې
دادستوری نقش که دې سپرې وی

گذرگاه - کابل ۱۹۶۸

دخوشحال په لار

دروینوشروند به په دنیا نه وی ملام
تول به درومونن کهیح سبا ما بنام

مرکی حق دی رغیدن مورنه نه شته
یا په تخت یا په تخته او یا په بام

يا بېستن لاندې پراته زې تړلی
يا شهيد په كېراله كې قتل عام

د چانوم په خاينانو كې يا دېرې
د ملنډو، د بېراشي د د شنام

د چا قبر په رنگينو جنډو جگ وي
په زيارت پسې يې كلی تړي لام

مرگي حق دی، درېغه دا چې هسې مروای
چې وطن ټول نازېدای دده په نام

چې د قام د پاره خپل تېتر غلبېل كړي
د شيانه ورته سر تېت په احترام

د سهار نسيمه لوړو غرو ته خپره
د وطن په ننگيالو چې كړه سلام

وايه ستا سوله مېراني نه لوگ شم
چې په وينو خوندي كړ ننگ د قام

ننگ غیرت نن په افغان باندې تمام دی
ماته مه ستایه مېرانه د ویتنام

موب په روس باندې نن هسې ناتا چوپړ
پچې ماسکو کې مویه دوی کر خوب حرام

د سهار نسیمه شبنده الوزه
بنکلو د شهیدانو نسکور جام

دغازیانو بیرسرون یې بنکل کړه
ور تسلیم کړه دیو خوار شپونکی پیغام

داچې نن ټوله دنیا په تاسو نازکا
په هر جای تاسو یادېږی صبح و شام

د وطن واړه زبړه په تاسو وییاری
ټول افغان له کندهاره تر باگرام

نن زموږ غرونه رغونه شاری نه دي
د شهید په وینو ټوله دي کلفام

چاچی موبن سره ډغرې دې وځي
عاقبت به هم رسواشي هم سرسام

خاوره نه ده داسره زردی چې تېر نه وځي
دا وطن دی دخالق ډېر لوی انعام

په دې غرونو چې وځي لاس په نامه شی
په دې شاوړو کې اودسه مه اخلی کلام

دا پښې بیلې خمتا پوښ ټول اتلان دي
په شلېدلی خت یې مه غولېږی پام!

که یې نردی که یې بنجّه مجاهد دی
ټول پاخه دي، دلته هېڅ مه غواړه خام

زور خوشحال دې اوس زموږ ننداره کا
چې دروس سر به کړو چټ مال یې لیلام

«خو واخلي له غلیمه انتقام
مردنه خوب کا، نه خواره کا، نه آرام»

د پنجرې پرانگ

بره کي سترگي بره کي ليکي په پنجره کي يم را کير
د پنجرې ميلې ولاړې، بره کي بره کي گر چا پسر

يو وروکي چا پير يال کې، د پرکار په شاني چورلم
لهوني خوبونه وينم، نه يې خيال شته نه تعبير

بېگامه شپه په حان په خوب کې په يولوي حُکله کې ليد
چې راوينس شومه پنجره وه، د سيل بينو ويهير

هر يازو چې د زورگان دی، هره پله په انزوي ده
په وره پنجره کې گيريم، خه خطا کوم په تقصير

۱۹۷۸

کابل - شرخي پله زندان

سیند تہ

کہ لاس درویمہ چہ خہ ناز در کرم
تہ چہ دلاس لہ سرہ بہ پیری

کہ خولہ درویمہ چہ خان خروب کرم
تہ چہ دشوند ولہ خوا بنو پیری

دارد و زبې شاعرهارو الرشيد دشعرباره

دافغانانو غبر، روسانو ته

راشه چې داغرونه دې دهر قدم او خار دي
تاته د وطن د اسمان ستوري انتظار دي
موږ به هم په هسکه غړې ستارا تک ته ناست يو
موږ به بڼه پوهېږو چې سرونه دې په کار دي

راشه چي مورهم همدې شېبې ته دېر کتلي دي
تا په دې وطن کې دېرې ونيې بهولې دي
دلته به دېرول جهان ميرانه خپل سيال وگوري
دلته مور هوډونه اولوظونه از مېيلي دي

ته د ماشينونو او پولادو په پښو تلل کوي
ستا مېرانه داده چې د زهر وور کول کوي
تاسو کې خوداسې کوم با توهره کوره نه وينم
(چې)

کله چې دې په لاس کې وي په تانک باندې غل کوي

ته که زما سر غواړې زما هم پري رضا ده
دومره به دې پوه کوم چې چې سر کې شه سو داده
دا چې برېر وایم دا په دې چې چې سر لور دي
ټوله روسيه که تېرې دا وکړې هم وړيا ده

دا سر غوڅېدای شي خو بنده ته تېته دای نه شي
دا سر دهغه دې چې په توپو تم کېدای نه شي
زموږ به دگولبوله رلی نه ستر کې نه سوچي
زموږ عمر ونه لنډ دي يوه ورځ او بنده دای نه شي

دهجرت لومر هفتہ

د تا کال په ارباب روډ کې یوه کمره ده
په کې اوسمه یوزه پنځه بچیان

یو شلېدلی کتکلی په کوټ کې پروت دی
زه پرې ناست یمه په لاس کې مې دیوان

په دپوال نړۍ او به کوز را به پري
اوري شرکنده دبام په سرباران

د خادر لاندې چې لور غېږ کې ويده ده
چې ساره شي نسلوي راپورې حان

خدای خبردی دهغې مرغۍ له حاله
چې صياد يې درې وړې کرله حاله

زه به هم کله منگولې راپيدا کړم
زه به هم له خونکارانو غچ اخلم

په پردو به هم د ناز پالنک حرام کړم
خير که اوس په مېرتون باندي خلم

اوس مې وينې چې په خاورو گنډل کېږم
داسې هم وه چې په سرو به دې تللم

مادمار سره ياري کړه خکه خوار شوم
که نه خدای په خپله حاله کې ساتلم

”په بچو مي يوشا مار د پروزور دى
هېڅ علاج يې نه راځي صاحب کماله“

زېرې دارې يې دوزخ ته دروازې دي
له سرو سترگو يې بهرې لعنتونه

له دنيا چاپېره کوارې وارې پروت دى
اچوي په بنيادم باندې روبونه

د انسا مار له آمو پورې غاړې اوسي
نه پارو پرې اثر کا ندې نه د مونه

په ناوړې خوله د غم سندرې وايي
په بسوزي يې لکې وهي اورونه

په هرځاى کې چې دده خېره ښکاره شي
پرې بهرې د سرو وينولوى رودونه

نه دخداى په ځکه شکر ترې بچ کېداى شي
نه مرغه ترې الوتې شي پاس هواله

یہ دلیو غرو گوربتہ کیسہ واروہ
دبی کورہ مساپروشنو توتیانو

دکابل خوبہ مپوہ می پپزرو نہ ده
په ناولونا بللو شورو یانو

دسالنگ سرپی اوبه می نه لورپری
دما سکو په کر غیرنو تپوسانو

دمارغه به په مارغانو جرگه کپری
زه راغلی یم جرگی ته دمارغانو

ټول راخی چي په وروکانو بی ولو
دانبا مار نه ایسار پری په شوکانو

دبی وزلو توتکیو تکیه خدای ته
چي بی جنگ دی له مرداروک جیرانو

یابه داخونی بنا مار په کانو پت کرو یابه ورانه کرو ددرستی نری حاله

پپنور ۱۹۸۰/۱/۱

---

۱۱. تر میهم بجارۃ من سجیل - مبارک آیت ته اشاره ده.

دزماني پېر

يووخت د سولې وي   بل وخت د جنګ شي
يووخت د مستې خندا   بل وخت د ننگ شي

کله دکلو محشر   سخ د بورا وي
کله دشمو شغلي   وارد پتنک شي

چې درنه درومي اشنا   دشپېلى نول وي
چې دتا خواله درخي   درباب ترنگ شي

چې زړه خورېږي سترکې   شي دانارو دانې
چې زړه نشه وي سترکې   پيالې د بنک شي

يوې زخمي مرغی ته
کله زړه و خورېږي
کله دمرک چپاو ته
سخت لکه سنک شي

۱۹۸۱

پېښور

جنگ اوننگ

هغه باغچه دې تالا والا شي
چې پرې اتڼ د سور بورا نه وي
هغه ژوندون دې د مرگ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تان نه وي

د وطن بنگلو بنگلون، لسانو
نن مودر شل ته د بڼمن راغلی
زموږ د خویندو پاکې لمن ته
د شهوت لاس وړي دغه ناولی

یو پلو سوله ده، غلامی ده
بل پلو جنگ دی، ورسره ننګ دی
پام کره د سوپ چې نوم وانه خلی
په موږ راغلی آیت د جنگ دی

۱۹۸۲

ډنمارک

در قدمه هپروی!

دانظم په ۱۹۶۳ع کې ليکل شوی و. هغه وخت کونستان
په کابل کې پر مطبوعاتو مسلط و. کله چې دانظم په «سهو»
کې په «ژوندون» کې خپور شو، د سلېمان لايق تبصره دا وه:
«له دغه نظم نه داسې انگېرل کېږي چې کوندي شوروی اتحاد به
دنورو هېوادو دخاورې لاندې کولو ته اړېسي وي.
حال دا چې د امريکا پر خلاف، شوروي اتحاد تر اوسه د چاپيو
لوېشت خاوره هم نه ده اشغال کړې»
در قدمه د پنچ (آمو) په سيند کې پروت يو ټاپو دی او
دا آزاد شعرهاغلته د سخلو د خنکله په مينځ کې ليکل شو دی.

زما په قبر به لاله زرغون، وي
خوزما دا خبره مه هېر وئ
چې هلته لرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور خټکل دی دا غزنو ونو
هغه خټکل دا افغانا نومال دی
چې يې اوبه درنه رالاندې نه کړي

د «پنج اوبو کې لاهوشوی خټکل
ما يې خونکارې ژاې وليدلې
چې پرانستلې دي درقد له پاره
دا پنځه سرې نسا مارزه پېژنم

لاماز ديگر وي چې په خلکو شپه شي
شپانه په بيره رمې کورته بيا يې
هر شوک له گڼو خټکولو لار چپوي
دا شين خټکل په خنا ورو سپاري

د تورې شپې کېږدی چې وغورېږي
تورې بلاوې په درقد خورې شي
نهنگان ورو ورو په ساحل ورځېږي
زمرې راوځي د خټکله له تيارو

د سور لنډيو آوازونه راځي
خوسپي له ويريې حواب نه وركوي
توره تياره كې دهر بوتې له شا
دخنا وسترگې رنجې خلبري

له هرې وڼې نه شېبه په شېبه
دكونك وېرجنه ساندې غوښته راشي
له هرې خوانه خونړي سيندونه
لكه بارشوي اوښان وېرېري

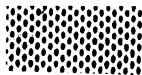
ما هندوكش په سرمنزونه كړي
شپې مې په ښخو كې خوبونه كړي
خود درقد فضاخه بل شاني ده
زه يې په خان باندي شكن غوندي كړم

لكه اشناچېزه هېر كړي يمه
يوله نظره غورخېدلي تاپو
دحوادثو په منگولو كې كير
له وطنوالونه په خنك پاتي دي

زما په قبر به غاټول شين وي
خوزما دا خبره مه هېر وي
چې هلته ليرې د سيند ونو غېږ کې
يو تور حنکله دی دا غزنو ونو
هغه حنکله دا فنا نانو مال دی
زما د قبر په غاټول موسم
چې يې او به درنه رالاندې نه کړي

۱۹۶۳

د درقد تاپو - تخار

د پېرې چلنج

بيا وشول په مور باندې غبرونه د پېرې
بيا زلموراوا خيستل ټوپک او گردنۍ

بيا نجوني دلور و غرونو شوکی شوکی خاري
بيا کوز را و پېرې په لمن لمن بزم

خپلواکي

اسمان په ستورو ښکلی ښکار پرې
شینکې اسمان وي اورانه ستوري
شولې چې تورې شي کلا لې شي
چې لې کڼ وږی شمال ته بسوري
معشوقه هله د زړه کترې خوریا
چې ته شرمېږې، دا درته گوري

هسې بېدرنغه وبله خوند کا
چې یو وطن وي بل خپلواکي وي

وطن په هرچا باندي کشمير دی
خوزموږ خلکو ورپسې زړه ځي
بورې شوې ميندې، کونډه شوې بنتې
خوخوانان جنگ ته لاپه داله ځي
که په پښو شل وي، ځي په خاپوړو
که لارې نه وي، په غره راغه ځي

هسې بېدرېغه وبله خوندي کا

چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

هغه واده دې په وير بدل شي
چې په کې غريبنده نخا نه وي
هغه ژوندون دې د مرگ مېلمه شي
چې واک د بل وي او د تانه وي
هغه باغچه دې تالا ترغی شي
چې په کې شور زوږ د بورانه وي

هسې بېدرېغه وبله خوندي کا

چې يو وطن وي بل خپلواکي وي

۱۹۸۲

ډنمارک

زما محبوبا

نيمه شپه کي راغله بربندي ستر کي سره لاسونه
غوري توري خني لکه سوي درمندو

تيک يي په تيار کي پرکپده لکه برپينا
شونک يي دپا ولو لکه کچنده تانگونه

مستی روی ستر کي يي دروس پيشان خونگاري
وروچي يي چري وي را کري په ياغي زرونه

۱۹۸۲

ډنمارک

د بدخشان مهاجر

کو کچه بهېرې غارې تر غارې
د کوچ اوسانو، کړې کړې غارې
له اېلېنډونو، کوز راشپوه شول
هی کډې لارې، هی کډې لارې

کوچانی ولین خوزره یې پرلېښود
د زرګی غوټه یې خلاصه نه شوه
خان ته یې دېرې تسلی ورکړې
خو یې یوه خوا ترلاسه نه شوه

داد سګروتو دلی اورونه
د چټو پېغلو سپین مړوندونه
په ښو ځوانانو دې خدای پیرزوکړي
مور خو یې ورک کړوله وطنونه

۱۹۷۹

کابل

دشيپي تنهايي

برقونه مړه بڼه دي

دزره خواله بڼه دي

بچيان ويده بڼه دي

له خپل زړگي سره چې

دژوند یادونه دی
وړخ لایوڅه سوډکي وي
چې په تپو پوراڅي
غم چې په شپو راڅي

د توروز لفو داستاڼ
دخيالي سترگو بيان
رانه د تور بنا مار شي
رانه د سره انکار شي

قلم ياغي شي رانه
زما خبر نه ليکي
هرڅو پرې بیره کوم
خودی يې ژر نه ليکي

۱۹۸۸ع

ويرجينيا

دمجروح ياد

اوسنکي د بېنو شوکو ته راغلي لږ بانه غواړي
رژنده کلاب ته وږمه هم د سيلی خورشې
ماپه ماشومتوب کې هم له شکره لويې کړې
نن کورونه جوړ کړي خو سبا ته بيا نسکور شي

ويرجينيا ۱۹۸۸

همزولي شاعرتہ

ته دنيا دڪار وانونو جرس   دتمدن دقافلې زنجير
ستاله تېز بينو سترگو خان ساتي   دهندو كوش دآسمانونو كجير
ستادوزد لاندې خوندي دابشر   لکه تكيه وي مريدان چي په پير
هوته شاعري قلم سم چلوه

چي ڀي دچا دلاس رانجه خوري
 دهغه غبن دتاله ستوني راڄي
 چي په کړاو په ډي کسي کي ومري
 داستا قلم ډي خنازي پسې ڄي
 چي ډي برچه په سينه نسوځي
 ستاله قلمه ورته آخ وځي

هو ته شاعر ډي قلم سم چلوه

ته سېلابونو ته ويالې جوړوي
 ته غور ځنگونو ته سامان ورکوي
 يوه دنيا درته ذره بنسکاري
 په يوې اوښکې پسې ځان ورکوي
 چي ډي اظهار له چانه نه وي پوره
 هغه احساس ته ته بيان ورکوي

هو ته شاعر ډي قلم سم چلوه

ستاله قلم نه دنيا کي جوړه
 چا ته نه ما مار چا ته دلاس امسا
 چا ته ډيوه چا ته په زړه کي چاره
 چا ته خوږه کيسه دتلي اشنا
 دچا دډک زړه دتينا کو دارو
 په چا دوزخ نه رالويدلې بلا

هو ته شاعر ډي قلم سم چلوه

په توره شپه کي دسبازېري
 شوکيره خلک ډي له تا غواړي
 ټوله دنيا چي ورته سور او شي
 دزمانې يتيم په تا ډاړي
 چي ځناور به نړيوالو راشي
 اي قلم واله اول تا ډاړي

هو ته شاعر ډي قلم سم چلوه

د ژوند د ذوق پاکه هینداره ته یې   ته چې خندا کوي د نیا خاندي
ته نو چې خاندي رینتینی خاندۀ   که نه تاریخ به بیا په تا خاندي
د تاد هري او بنکه کی- په اشر   یوزر کونه به سبا خاندي

هو ته شاعري قلم سم چلوه

دنگي مانی- چې تاخو شعاله نه کړي   په ژولو یې قلم چلوه
چې لا تراوسه ایسار شوی نه وي   ته په مستق- وریاندي دم چلوه
چې بشري لویي په محکه وهي   هسې بامونو باندي بم چلوه

۱۹۵۸

خان آباد

له قلم سره خواله

له قلم سره مې بيا کوفې خوبې شوې
په کونکې خوله مې بيا جوړې ترافې شوې

په مرثه واندې تن کې بيا سا راغسپېرې
بيا رايا دې لس کلنې خاطرې شوې

بیاپی خلاصه کرله ژوند ته نوې لاره
بیاپی څانگو دارمان کې پانې شپې شوې

وچو مراندو د زړګي کې وینه راغله
د زړې وچې ویا له ورو ورو لږ شوې

عقل وبلې چې قصه دې لاره راغله
د ماجر چې چېرته نې شوې هلته شپې شوې

سره هاتي چې په شنه بن یو ځل پښې ایښي
د هغه کلبن رښې ترچې تسې شوې

عقل دا ویلې خوزره په بله سر و
د دې دوو ترمنځ مې خورنې حوصلې شوې

عقل پښې ایستې خوزره لکه دغس و
زړه مستې کره چې په عقل زلزل شوې

که دروس هاتي هر لورې ته یرغل وور
سه غو که دکرو منارې شوې

خوچې گورې خړه کی افغان لاشته دی
د زړګي ونيې سړې نه شوې لاسړې شوې

که وطن موشولو دک له بورو وړاو
په غلیم موهم د زړه سخي پخې شوې

که یونیم میلیون زموږ نه په کې لارل
د دښمن په خوله کې هم خاورې ايرې شوې

چې په شوبلو په تانکونو سپاره راغلل
په ستنه یې اوس روانې قافلې شوې

سترګې سړې، مرکونډۍ ماتې، جنګ بایلی
نوم برباد، هدف تباہ، خاورې پخولې شوې

واشنګتن

۱۹۱۹ ع

پرديتوب

اشناد جگورونو کجیر غوارپي
زما وزر په دنگو ماہو سوزي
زه هسې مکروريان کي ورته ميشت يم
په دې انگر کي بل مرغه الوزي

نه داد گودر غاري ته روانه
نه زه هسکه شمله بورې په غاره
نه زه لکه باينه شنماچې خشري
نه دا جگه الوزی لکه خاره
موز دواړه په دې ستهېج کې نابلدیو
موز هېڅ يو پخپل نقش نه پوهېږو
ليکوال راته پردی درام ليکلی
او موز لکه کالبوت لروبر کېږو
موز دواړه پخپل نقش نه پوهېږو
د دوو کسوا تن دی په ميره کې
دمر وهلو وکي يو په بل لکېږي
بېرې راته خاندی هديره کې

۱۹۷۶

کابل

عبدالحق ٺايمون مجاهد ٺه

سره دل ٺي پرلڀنوه چي وطن دربانديجا غونگر
جار دي ترسيري جا بزيري سل حاله شيونكي شي

ناوي د وطن دي په تا فخر ڪري لاليه
موري بوره مه ڪري شوڪ چي تا غونديجا زمري شي

توله جبار خپل دې اوس پکړې - جگې شلمې وړي
دوی کې هایدون چې لکه ستوری خلبدی شي

نږ په توره بوره په روسانو کې مور بوره
بله ورځ پیمان کې د پچیم مېله مرکې شي

ټول وجود پر هار دی په کولینو اکېدلی
یوحای یې روغ نه دي چې داڅنګه په لار تلی شي؟

خومره چې د توپو او بونو محشر جوړ وي
هومره هایدون ورته بېباکه تور یالی شي

مه مری بجا هده د دې جګو غرو کور بته
ستاله سرو منګولو دینمن کله خلاصېد شي

ستا په برکت خلقي پچیم یوله بل وژنی
روس ستاله هیسته سروهي روغ لېونی شي

توره او مېرانه او بیکلا په تاده ختمه
دازما قلم دې هم د تادمخ لوګ شي

د شهيد ميوند وال په مړينه

جفا

پر پرېږده چې راوړڅېږي دا جگ غر
داد گنه کارو کلی لاندې کړي
داد حان وژونکو او د غلو د لږه
سل خواره کانی چې ورباندې کړي

ده ورته ويل چي ڪناهه مڪوي
دوي په ٻي دردي له ڪلي وشاره
چاڻي دپگري زندی په غاره ڪره
چاسي ورشڪارل چي ٿول ٻي وڌاره

ويني ٻي په بنڪلي مخ ورمات ٻي وي
ڪلي نه روان وشاته ٻي نه ڪتل
ده ويل چي دابه پستانه نه وي
هاچي پستانه ووڇوڪ ٻي نه رٿل

پوندي ٻي سڀنيگرو ورخير لڀ وي
دي په ڊهراميد دلته راغلي و
لاره ڪي ٻي لوري تپري ڪري وي
دي يولوي پستون واو بناغلي و

۱۹۷۵

ڪابل

دمورد مړینې د خبر په اورېدو:

دمور یاد

د کلو به محشر و خو که ور یې لږ سخي وای
که ستا د ټيکري پيڅکه وای زما به هم مستي وای
د تا د لاس سا به وای چې بې تبي مې خور لای
د تا د مینې اور وای مورې زه ور کې ستي وای
ما بنام مې دکتوی نه د شود و سوي خستلای
سهار مې د مټی په ترشکن کوچو سبناری وای
در دونه کړا و نه مې کړی و رځ کالای
خوشیه ستا په زنگون مې سر کېښوی د لاساي وای

نه پوهه نه قلم وای ، نه مکتب نه لیک اولوست وای
تالاس په سر راښکلی ، ماخپل زړه درته سکښتلاي
سره دژمي شپه وای ، د نغري خوړلن ته ناست وای
په ورو ورو په مزودې افسانې راته کولای
په ونو په اغزوې مخ او پښې زخمي زخمي وای
د تا په جادو کړو کړو توتولی رغېدلای
دیوان وای ، بنا پری وای ، او ملوک وای او بدری وای
د تا د ښکلي غږ نه داسرارو زون راتللای
یه مورې زړې مورې ! ما خوونه لیدی مورې
ته لارې درنه پاتې شو بېکس ستا نازولی
یه مورې دنیا او روه زه او ته پرې خبر نه وو
اوس کړم هسکیرلی ، کړېدلی او تر تلی

یه مورې په زړه پورې ، یه درنې پښتنې مورې !
د تا د خنازې کې نور و یورو هدیږې ته
خبر شوم چې بونو مو کوډل کړه درې وړې
او تا پناه وروړې وه د بل کلي دېرې ته
خبر شوم چې زما فوتو دې هر چا ته ښودله
زوی گي چې روان دی خلکه دې بلې پېرې ته

دکلي خلکو و بېلې چې بودی لهونی شوې
سرها ته تورتم وايي، سپين سبا توري تيارې ته

چې سا دې ورکوله زما نوم دې يادولو
تاوې چې آخري ديدن د زوی شورانه پاتې
ادې خو مجبوري وه، بې دردي وه بېواکي وه
دې سره بنامار په دېروکړې بنايسته مېنې ميراې
زه لارم چې د سره بنامار علاج چېرته پيدا کړم
زه لارم چې په توله دنيا وکړم ننواې
دنيا ته کړهوان و شلوم، بېلگي ورته بنکاره کړم
دا داري د بنامار دي نه شکرې نه نباي
که زه يې درنه گوټ کړم اوزما سره يو نه شوی
قسم په ذوالجلال دی که به يوشی ورنه پاتې
يه خلکه سره بنامار ته خره کې افغان پيدا دی
تاريخ کې دي راغلي چې به روس خوري دلته ماتې

ادې! يونيم مليون چې په وطن کې شهيدان دي
په هرکاله کې ویردی او په هرکلي کې ساندي
مليون شپږ شلی نه دي چې په گوټو دې شمېرلی
يونيم مليون لس لکه دي پنځه لکه پرې باندي

يونيم مليون غامبول که د بکوا په دښته شنه شي
دا ډاک به سورچکن شي زرغونه رڼا به کاندي

ماوې دتا په قبر به ډيوې روښانومه
ماوې چې دابرسر به په شناختې درته برده
ماوې چې ستا کڼ به په تودواوښکو پرپولمه
ماوې چې دجې شپې ستا مزل کې تېرومه
ماوې ستا دجاموسه دزړه خواله کومه
چې تا قدم پرې ايښی وي هغه حای ښکلومه
خو، قسمت بله راوگره !

په یوسر د دنیا کې ته دخاورو مېلمنه شوې
اوزه د دنیا بل سر کې دعا درته کومه

۱۹۸۲ ع

ډنمارک

دمهاجر خوب

خوب وينم عالمه كه يې شوکړ راكي مانه
پروت يم سرچي ايني دخپل يار په زنگانه

سريه بالنت ايني تش كال بوت په واشنگتن كې
روح يې په مزو مزو روان په خپل وطن كې و
واوري د سپين غره وي چې په تنه يې سرويږي
خاوري د وطن وي چې په سرچي باد ولي
مړي اوښكي رواني وي په مخ دانه دانه
خوب وينم عالمه كه يې شوکړ راكي مانه

دنده دشالي ته شوم انکور میزان وهلي
تاگ شينکي زهرچکي شور تالان پرخوپرپولي
کوز تکاوته لارم داغوزو لويې وڼې
پاس و ختم غره ته دخپر يو پانځې پلنې
خلک وو، بازارو، شور ماشورو، تله راتله وو
مېرې وې، شپانه وو، هيا هوی و، سزاو شنه وو
نه دويرو نېنه، نه دغم وه نېنه
خوب وينم عالمه که ېي خوگ راکي مانه

بيا مې شو کذر لکه گوربت په لوی سالنگ
ويرې مې وزرې وې په خوکه په کړنگ
واورې سپينې سپينې خلېدې لکه سپين زرد
کوزرې او به وې، پرپوتلی لروبر
زړکو او بلبلوې په تروکې سندرې کړې
مستې زړې هوايې اندېنې لمره لويې کړې
مورکې خلېدې لکه زلفې په شانده
خوب وينم عالمه که ېي خوگ راکي مانه

خوب وينم: باغچه وې ټوله شنه په خنارونو
مينځ کې ېي صغه وې، ټوله پټه په تخرونو

خو اکي بي وياله کي درنو او بو ته پونه وي
زه يمه ياران وي، چمنونه، مجلسونه وي
بره خواپته وکي شولې خهني باد ته اچوي
خبل وي دچنچنيو، تپي تي الوزي اتق کوي
حکمکه او اسمان په کله وايي تـرانه
خوب وينم عالمه که بي شوک راکي مانه

خوب مي په وطن کي دي، خوردن مي په وطن کي
خوب کي چي هم مره، خنکدن مي په وطن کي دي
قبر په وطن کي، خنازه مي په وطن کي ده
تن مي په وطن کي دي، کين مي په وطن دي
ماته تابوتمه جوړوي، ماته کلان مه راوړي
روح مي په وطن کي دي او تن مي په وطن کي دي
گوندي يوشپونکي وطن قبول کړي نذرانه
خوب وينم عالمه که بي شوک راکي مانه

۱۹۸۵

واشننگتن

زانه

ستا اوږده اوږده وزرونه، هندو کشر له خوکو جگ دی
لنډوې اوږده منزلونه، چپرتې حې کله رسېږي

ستا اوږده مشوکه ډوبه، نن آموکې بيا سباته
د سپين غره د سر ډنډو کې مسته مسته مخچولېږي

الوتو کي زانگي زانگي خه کيندي وهي اسان ته
چې سيلی خومره سخت پري ته په شوق ورته نخبري

دنيلى اسانوي پغلي، ولې دومره جگه گرځي
راته بنکاري پښتنه يې له زميانونه شرم پري

تور اوږد پسرلي کې چې باران نم نم ور پري
ته زمونږ دکلا شاته، توره شپه کې راکوز پري

زه يې اورم چې ته بولي، هاخوبې خوبې بد لي
زه يې گورم چې ته خاندې اوپيا ورانه ورانه کپري

چې ته بيا وزرونه دې کړې کاشکې مادرسه بوځي
بي وزر دته خور پري زانه کې! ته نه پوه پري

کاشکې ما وزر لرلای چې سهار درسه لار وای
خه بڼه خوندي کا چې آموته، هندوکش نه ورښو پري

خه دتالندې متروکې، دآسمان منح ودرشين کړي
چې دا اوښکې داندکې شوي اوکلر کلر به پري

کابل ۱۹۶۰

له خپل خان سره راز او نياز

شپه چې پنځه شپي کاوندې ويده شي
چې د موتو آواز ودرېږي
زه دخپل کت ته مخ کونډې ووهم
اوسنکې چې مړې مړې په بارخو بنو پېږي
شوندې چې بنوري خواواز نه لري
او دا شکر ونه چې له زړه نه وځي
چې يه زما روحه له تا شکر يه
چې لا تر اوسه غاړه هسکه ساتي

چې دامید په باغ خزان کد شي
چې په شنو پانونو زېږي ولکېږي
چې د مالیار منځ په گردو پټ شي
چې د بورا وزرې وسکنېږي
زه لکه سرو غاړه جگه ساتم
د حوادثو دکوتکو لاندې
مې سر مات شوی خو کوبن شوی نه دی
داوږن دوشپو په شومه دم کې وایم:
چې یه زما روحه له تا شکریه
چې لاتراوسه غاړه هسکه ساتي

۱۹۶۰
کابل

ARIC

B

3.532

SHP

982

DEW DROP ON A SAGEBRUSH

(Parkha Pa Tarkha)

Poems

by

Saduddin Shpoon

Writers Union of Free Afghanistan

Series No. 52

1990

IRC Printing Press

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**